

**UCHWAŁA NR XIII/84/15
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok
2016**

Na podstawie art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz.1286 z późn. zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi integralną część **Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2015-2020.**

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska i Przewodniczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwieńsku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 01 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Czerwieńsku

Leszek Jędras

---

¹⁾Zmiana tekstu jednolitego ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2015 r., poz. 1916.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2016 r.**

Gmina CZERWIĘŃSK

Spis:

I. Wstęp

II. Podstawa prawna i merytoryczna programu

III. Definicje

IV. Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Czerwieńsk

V. Adresaci programu

VI. Realizatorzy

VII. Cele i zadania programu

VIII. Źródła i zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IX. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

X. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. WSTĘP

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie

z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. W przypadku alkoholu potrzeba prawnego uregulowania, czyli interwencji „zewnątrznej” za pomocą prawa wynika również z braku możliwości rozwiązania tych problemów za pośrednictwem innych środków.¹

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” (wydanie z 2009 roku) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Rozmiary problemów związanych z alkoholem to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3 % PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld. zł.

Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.²

Problem uzależnienia od alkoholu mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania spożycia stale utrzymuje tendencję wzrostową.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwieńsku na 2016 rok”, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu.

II. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA PROGRAMU.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015.0.1515 t.j.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286 t. j).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r. koresponduje z realizacją Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czerwieńsk na lata 2015-2020.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

¹ „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Praktyczne wskazówki dla samorządów” K. Łukowska, K. Okulicz-Kozaryn s. 10

² „Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015” www.parpa.pl.

III. DEFINICJE .

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana jest na całe populacje.

Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem polityki uniwersalnej są programy opóźnienia inicjacji alkoholowej lub papierosowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna –ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka.

Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki(lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych.

Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub ich (i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnionych przez kierowców pod wpływem alkoholu).

Ryzykowne spożywanie alkoholu.

To picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu.

Opisywane jest jako wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne lub psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu .Jako picie szkodliwe określone jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby p[przyjmujące leki, osoby starsze.

Leczenie uzależnienia.

To działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu. Przykładami działań leczniczych, w tym

zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu, farmakologiczne wspieranie terapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych.

Uzależnienie.

Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE CZERWIĘŃSK³.

Dla określenia postaw mieszkańców gminy wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, w Gminie Czerwieńsk przeprowadzono badania ankietowe w trzech grupach respondentów, reprezentujących:

- 1/ dorosłych mieszkańców gminy – badania przeprowadzono na reprezentatywnej grupie 502 osób, w której 63% stanowiły kobiety a 37% mężczyźni,
- 2/ uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu gminy – badania zrealizowano wśród 420 uczniów,
- 3/ pracowników punktów sprzedaży alkoholu w gminie (10 osób).

Percepcja alkoholu i problemów alkoholowych na tle innych problemów społecznych gminy.

Mieszkańcy Gminy Czerwieńsk, poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych w gminie na pierwszym miejscu usytuowali bezrobocie, uznając je za najbardziej palący problem pociągający za sobą szereg innych konsekwencji.

Na drugiej pozycji pod względem wagi spośród problemów społecznych, mieszkańcy gminy wskazują problemy mieszkaniowe, które niestety dość skutecznie wplatają się w problematykę bezrobocia.

Problemem, który znalazł się na 3 miejscu jest alkoholizm.

Pomimo, że alkoholizm zajął trzecią pozycję w skali problemów mieszkańców gminy, wielu widzi jego negatywne konsekwencje dookoła siebie. W ocenie 18% badanych pijący alkohol stanowią potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w środowisku lokalnym, neguje takie zagrożenie 82% badanych.

W zakresie oceny poziomu rozpowszechnienia zjawiska picia alkoholu w środowisku lokalnym, mieszkańcy gminy skłaniają się ku stwierdzeniu, iż spożycie alkoholu jedynie nieznacznie się zmienia i mimo coraz powszechniejszej wiedzy na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą choroba alkoholowa, sposób używania alkoholu pozostaje ten sam.

Zdaniem 47% badanych, spożycie alkoholu zdecydowanie wzrosło na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, przy czym dotyczy to zarówno pijących dorosłych jak i młodych ludzi.

48% respondentów uważa, że sytuacja od wielu lat jest taka sama i nie zachodzą tu istotne zmiany. Trzeba jednak zauważyć, że 6% respondentów uznało, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich kilku lat znacznie zmalało.

³ „Diagnoza Problemów Uzależnień „Alkohol- Narkotyki- Przemoc” dla gminy Czerwieńsk 2015, wykonawca: Małopolskie Centrum Profilaktyki-Kraków.

Interesująca z punktu widzenia percepcji problemów alkoholowych w środowisku jest ocena mieszkańców pewnych szczególnych zjawisk społecznych związanych z pićm alkoholu. Należą do nich kulturowo warunkowane zjawiska takie jak: „załatwianie” różnych spraw „przez alkohol”, kultura picia alkoholu, oraz tzw. widoczność osób pijących w środowisku. Jak pokazują wyniki badań, część respondentów dostrzega pozytywne zmiany w obszarze tych zjawisk.

Należą do nich kulturowo warunkowane zjawiska takie jak: „załatwianie” różnych spraw „przez alkohol”, kultura picia alkoholu, oraz tzw. widoczność osób pijących w środowisku. Jak pokazują wyniki badań, część respondentów dostrzega pozytywne zmiany w obszarze tych zjawisk.

Zjawiskiem ciągle obecnym w środowisku jest, zdaniem badanych, widok osób pijących w miejscach publicznych. 52% uważa, że sytuacja w tym zakresie jest taka sama od wielu lat, nie zmieniając się na lepsze ani gorsze. 36% ocenia, że to zjawisko jest jeszcze bardziej dostrzegalne niż przed laty, chociaż 12% wysuwa tezę o poprawie stanu rzeczy w tym zakresie.

Podsumowując – należy stwierdzić, że mieszkańcy gminy uznają problemy związane z alkoholem za bardzo znaczące w ich środowisku. Część mieszkańców gminy dostrzega również obecność osób pijących w swoim środowisku.

W związku z powyższym ważnym elementem było określenie poziomu świadomości mieszkańców co do instytucji, w których osoby uzależnione od alkoholu mogą uzyskać pomoc w walce z nałogiem.

53% ankietowanych mieszkańców określiło, iż nie wie gdzie osoba uzależniona może szukać pomocy. 18% wskazało na specjalistyczne instytucje zajmujące się leczeniem i terapią uzależnień wymieniając między innymi: ośrodek leczenia uzależnień, terapie odwykowe, służbę zdrowia w tym szpital oraz lekarza pierwszego kontaktu. 17% wskazało na grupy wsparcia oraz spotkania anonimowych alkoholików. Kolejne 7% mieszkańców gminy po pomoc zgłosiłoby się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a 4 % do Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast 1% ankietowanych zwróciłby się z problemem do Policji.

Deklaracje badanych mieszkańców gminy Czerwieńsk dotyczące aktualnych zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu wskazują, że alkohol jest obecny w życiu badanych i to z niemalą częstotliwością.

Okazuje się, bowiem, iż w ciągu ostatnich trzech tygodni alkohol piło 55% spośród przebadanych dorosłych mieszkańców gminy, przy czym w ciągu ostatniego tygodnia – 33%. Spożycie alkoholu w dniu badania zadeklarowało 2% respondentów. Wśród badanych było 13% abstynentów lub osób, które nie używałyby alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat.

17% badanych deklaruje, że nie pije dłużej niż 3 miesiące. Ostatni kontakt z alkoholem w okresie od miesiąca do trzech - deklaruje 13% dorosłych mieszkańców gminy.

Oceniając z perspektywy czasu swój pierwszy kontakt z alkoholem – mieszkańcy częściej przyznają, że nastąpił on dosyć późno. W okresie przed 15 rokiem życia piło alkohol 10,36% badanych.

Powyżej 18 roku życia po raz pierwszy alkohol piło 45,81% badanych, natomiast 26,49% zadeklarowało inicjację alkoholową pomiędzy 16 a 17 rokiem życia. Nie pamięta faktu inicjacji alkoholowej lub nie chce podać jej momentu, aż 17,33% badanych. Interesujących danych dostarczają wyniki odpowiedzi na pytanie o rodzaj spożywanego najczęściej alkoholu przez mieszkańców gminy. Otóż okazuje się, że największy udział w strukturze spożycia ma piwo (40,04%), następnie wino (22,11%), a dalej drinki (19,92%) i wódka (8,17%).

Opinie osób dorosłych na temat alkoholu:

Wyniki badań wskazują na to, że niewielka część mieszkańców gminy ulega stereotypom związanym z pićm alkoholu. Spośród badanych 84% potwierdza fakt, iż alkohol zawarty

w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten zawarty w wódce i innych wyżej procentowych alkoholach. Przy tym 11% respondentów uważa alkohol w piwie za mniej szkodliwy niż w alkoholach wysokoprocentowych. Kolejne 5% nie ma zdania na ten temat.

Mieszkańcy są dosyć radykalni w opiniach na temat dostępności alkoholu.

51% badanych przesunęłoby dolną granicę wiekową dostępności alkoholu do 21 roku życia.

Zdecydowana większość badanych (67%) uważa, że alkohol jest towarem szczególnym, stąd dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany.

Młodzież w gminie Czerwieńsk wobec problemów związanych z pićem alkoholu

Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Jak podaje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 92% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 96% uczniów drugich klas szkół średnich. Natomiast do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50% piętnastolatków (58% chłopców i 40% dziewcząt) i ponad 65% siedemnastolatków (74% chłopców i 54% dziewcząt).

W gminie Czerwieńsk kontakt z alkoholem deklaruje 33% uczniów. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (56,43%). W dyskoteci/pubie po raz pierwszy piło alkohol 8,57% uczniów, na wagarach – 7,86%. Pozostali wskazywali na inne okoliczności inicjacji alkoholowej.

Do pierwszego kontaktu z alkoholem w szkole przyznało się 5,71%. Spośród tych, którzy pili już alkohol – zdecydowana większość (70%) wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Do przebywania na terenie szkoły pod wpływem alkoholu przyznało się 12% pijących uczniów.

Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 71% pijących uczniów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 18% uczniów. Częściej niż raz w tygodniu deklaruje spożywanie alkoholu 6% pijących uczniów, kolejne 5% uczniów sięga po alkohol prawie codziennie.

Najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem jest piwo – 65% badanych uczniów wskazuje, iż właśnie po nie sięga najczęściej. Na drugim miejscu plasuje się wódka (16% pijących uczniów), a następnie drinki (6%), wino (4%). Po inne niewymienione rodzaje alkoholu sięga 8% ankietowanych uczniów.

Po zanalizowaniu wyników można stwierdzić, że do pierwszego kontaktu z alkoholem dochodzi w wieku 15-17 lat. Ogólnie przyjęta norma w Polsce to 18 lat.

Warto zwrócić uwagę na stosunek uczniów do alkoholu, jako „leku na problemy”.

Niestety jedną ze strategii radzenia sobie ze stresem – mało konstruktywną – bywa sięganie po alkohol.

Trudności zakupu alkoholu w opinii badanych uczniów na terenie gminy Czerwieńsk.

14% uczniów nie widzi większych trudności w nabyciu alkoholu, a dla 17 % badanych jest to zadanie raczej łatwe. 22% ankietowanych określa nabycie alkoholu za trudne, dla 19% jest to zadanie raczej trudne, natomiast w opinii 28% zakup alkoholu jest prawie nie możliwy.

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie, są sami sprzedawcy w punktach sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tego napoju. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Grupa badawcza

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w 10 punktach sprzedaży na terenie Gminy Czerwieńsk. Grupa badawcza stanowiła 10 osób – 8 z respondentów to kobiety, a dwie osoby to mężczyźni. Wiek ankietowanych waha się pomiędzy 34 a 65 lat. Średnia wieku badanych wynosi 48 lat.

Sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych niepełnoletnim

O ile ustawa dokładnie precyzuje wiek, od którego można sprzedać alkohol i papierosy w punkcie sprzedaży – o tyle nie zawsze łatwo jest jednoznacznie ocenić wiek klienta. W takiej sytuacji sprzedawcy są zobowiązani poprosić klienta o dowód osobisty potwierdzający jego pełnoletniość. Według deklaracji, 80% badanych zawsze w takiej sytuacji prosi o okazanie dokumentu. Natomiast 20% badanych w przypadku wątpliwości dotyczących wieku kupującego, często prosi o okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Świadczy to o wysoko rozwiniętych umiejętnościach asertywnej komunikacji z klientami wśród sprzedawców w Gminie Czerwieńsk.

Jak wynika z deklaracji sprzedawców, w swojej codziennej pracy przestrzegają oni prawa zobowiązującego do sprzedaży alkoholu oraz wyrobów tytoniowych tylko dorosłym osobom. Deklaruje tak 100% badanych w 2015 jak i w 2011 roku.

Badani sprzedawcy przyznają jednak, że słyszeli o przypadkach sprzedaży osobom nieletnim:

- alkoholu - w 2015 roku potwierdza ten fakt 60 % respondentów natomiast w roku 2011 potwierdziło 24%,

- wyrobów tytoniowych – w roku 2015 potwierdza ten fakt 50% ankietowanych, a w 2011 roku – 27%. Jak stwierdzają badani na podstawie własnych doświadczeń, zdarza się, że osoby nieletnie próbują kupić alkohol oraz wyroby tytoniowe, co więcej zdarza się to dosyć często.

Jednocześnie jedynie 10% badanych sprzedawców twierdzi, że nigdy nie spotkała się z taką sytuacją w przypadku alkoholu i 20% w przypadku wyrobów tytoniowych.

V ADRESACI PROGRAMU.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Czerwieńsk w szczególności następujące grupy osób:

- 1/ dzieci i młodzież,
- 2/ rodzice, opiekunowie, wychowawcy,
- 3/ konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,
- 4/ osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione,
- 5/ rodziny osób z problemem alkoholowym,
- 6/ kobiety w ciąży,
- 7/ pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Czerwieńsk, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 8/ inne osoby dorosłe w tym kierowcy.

VI. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU

Ośrodek Pomocy Społecznej przy współudziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizują program we współpracy z:

- Szkołami Podstawowymi,
- Gimnazjum,
- Szkołą Ponadgimnazjalną,

- Przedszkolami,
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury,
- Policją, Strażą Miejską,
- Klubem Abstynenta i Grupą AA,
- Punktami Konsultacyjno – Terapeutycznymi.
- Poradnią Psychologiczną
- Poradami prawnymi
- Kuratorami

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Uwzględniając powyższe działania przewidziane w niniejszym programie w 2016 roku będą się koncentrowały głównie na profilaktyce mającej na celu zapobieganiu uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy.

Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspierania członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom szkół, instytucji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszej gminy.

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali występujących na terenie Gminy Czerwieńsk uzależnień oraz ich negatywnych następstw, w szczególności przemocy w rodzinie.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu					
Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Profilaktyka selektywna Udzielanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego dla osób z problemem alkoholowym	Działalność Punktów Informacyjno-konsultacyjnych i terapeutycznych	Działanie ciągłe	Gminna Komisja Rozwiązywania a Problemów Alkoholowych	Liczba konsultacji liczba podjętych działań
2.	Profilaktyka wskazująca Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego	Rozmowy z osobami pijącymi rozpoznawanie środowiska domowego	Działania ciągłe	GKRPA OPS	Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących ilość wywiadów środowiskowo-wychowawczych

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	Zadania do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Profilaktyka selektywna Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	Finansowanie Działalności Punktów informacyjno-konsultacyjnych . Prowadzenie konsultacji	Działania ciągle	Zatrudnieni terapeuci, Psychoterapeuta	Liczba udzielonych porad Rodzaje podjętych działań
2.	Profilaktyka uniwersalna Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę	Wprowadzenie dyżurów prawnika przy Punkcie Porad Psychosocjologicznych	Działania ciągle	GKRPA	Liczba konsultacji prawnych

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

Lp.	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Profilaktyka uniwersalna Edukacja publiczna społeczności lokalnej	Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy Osobom w kryzysie(ulotki, ogłoszenia, w lokalnej prasie, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej)	Działania ciągle	GKRPA OPS	Liczba i rodzaj podjętych działań
2.	Profilaktyka uniwersalna Edukacja dzieci i młodzieży	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu świetlice szkolne i środowiskowe zajęć edukacyjno-warsztatowych	Działania ciągle	GKRPA Placówki oświatowe Świetlice szkolne i wiejskie , MGOK	Liczba szkół klas objętych zajęciami. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach.

3.	Profilaktyka uniwersalna Edukacja rodziców	Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców	Działania ciągle	GKRPA Placówki oświatowe	Liczba szkół, klas w których zrealizowano spotkania. Liczba rodziców uczestnicząc uczy w spotkaniach
4	Profilaktyka selektywna Edukacja grup zawodowych	Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, sprzedawców napojów alkoholowych oraz osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych tj. Członków GKRPA, Pracowników GOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego	1 raz w roku	GKRPA OPS Zespół Interdyscyplinar ny, Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń, Liczba uczestników w szkoleniach
5.	Profilaktyka uniwersalna Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży ,w tym zajęcia z logopedą	Zajęcia sportowe, Sekcje zainteresowań w tym zajęcia taneczne, muzyczne, plastyczne itp. , Zajęcia logopedyczne	Działania ciągle	Organizacje pozarządowe , MGOK, Parafia GKRPA	Liczba i rodzaj dofinansowanych form spędzenia wolnego czasu, Liczba dzieci biorących udział z logopedą.
6.	Profilaktyka uniwersalna Organizowanie półkolonii, kolonii w okresie letnim i zimowym	Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Ferie zimowe, wakacje	MGOK, Szkoły	Liczba zorganizowanych form wypoczynku, liczba dzieci biorących udział

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, fundacji i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Lp.	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Leczenie uzależnienia Udzielanie wsparcia społeczności abstynenckiej	Udzielanie wsparcia merytorycznego, Rzecznego oraz finansowego dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz utrzymywania więzi wśród społeczności abstynenckiej	Działania ciągłe	Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe realizujące działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, GKRPA	Liczba i rodzaj podjętych działań
2.	Profilaktyka uniwersalna Wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu	Organizowanie lokalnych imprez, konkursów i zajęć promujących zdrowy styl życia bez używek	Działania ciągłe	GKRPA Klub Abstynenta Grupa AA, Placówki Oświatowe, MGOK	Liczba i rodzaj podjętych działań
3.	Aktywizacja młodych ludzi, rozbudzanie aktywności dzieci i młodzieży szkolnej oraz promocja i wspieranie lokalnego wolontariatu	Powoływanie grup wolontariackich	Działanie ciągłe	Placówki Oświatowe Organizacje pożytku publicznego	Liczba powstałych grup

5. Podejmowanie interwencji związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed w charakterze oskarżyciela publicznego

Lp.	Zadanie do realizacji	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Działanie ciągłe	GKRPA Straż Miejska, Policja	Liczba podjętych działań kontrolnych Liczba podjętych działań Interwencyjnych

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Lp.	Zadanie do realizacji	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik
1.	Tworzenie Centrum Integracji Społecznej	Poczynienie starań o utworzenie CIS przez organizacje pozarządowe lub podmiot, o którym mowa w art.3 ust.3 pkt1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	W miarę możliwości	GKRPA OPS Organizacje pozarządowe lub podmiot o którym mowa w art.3 ust.3 pkt 1i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	Ilość : -bezdolnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności -uzależnienia od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego -uzależnionych od narkotyków po zakończeniu programu terapeutycznego, chorych psychicznie zwalnianych z zakładów karnych mających trudności w integracji ze środowiskiem

VIII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych(art. 18 ² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

2. Środki na realizację Programu mogą pochodzić z następujących źródeł:

- z budżetu gminy z przeznaczeniem na realizację zadań własnych gminy,
- ze środków uzyskanych od innych jednostek na podstawie odrębnych porozumień, darowizn przekazanych na realizację Programu.

3. Finansowanie zadań Gminnego Programu określa preliminarz wydatków GKRPA na rok 2016, który stanowi załącznik do niniejszego programu.

4. Zasady finansowania programu i ustalenie wysokości stawek na podstawowe rodzaje prac zleconych określają Rekomendacje do realizowania i finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 r. Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się wynagrodzenie –ryczałt miesięczny za całokształt pracy w Komisji:

Przewodnicząca - 500 zł

Sekretarz - 500 zł

Członek - 300 zł

W przypadku dwukrotnego nie wywiązania się z obowiązków wynikających z planu pracy Komisji miesięczny ryczałt nie przysługuje.

Stwierdzenie nie wykonania obowiązków dokonuje Przewodnicząca Komisji na piśmie, które kieruje do Referatu Finansowo-Budżetowego.

Zgodę na wyjazdy służbowe i zwrot poniesionych kosztów za jazdę własnym samochodem tj. w celu przeprowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi w sprawach motywacji do leczenia, oraz udzielanie pomocy psychospołecznej osobom współuzależnionym kontroli placówek handlowych i udział w szkoleniu wydaje Burmistrz.

X. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Koordynację Programu powierza się Przewodniczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwieńsku.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemów alkoholowych w gminie,
- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Przewodnicząca GKRPA w Czerwieńsku do końca kwietnia 2017 r. Burmistrz po zatwierdzeniu sprawozdania, przedstawia go Radzie Miejskiej w Czerwieńsku.

UZASADNIENIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Zgodnie z ustawą na finansowanie zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeznaczone są dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Uszczegółowiony zakres realizacji zadań wynikających z ustawy określany jest w corocznie uchwalanym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który stanowi kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach. Projekt uchwały wraz z formularzem konsultacji został zamieszczony na stronie internetowej BIP oraz przedłożono do konsultacji Stowarzyszeniom. Program został skonsultowany zgodnie z uchwałą nr XXXV/320/10 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 10 listopada 2010 w sprawie sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Konsultacje przeprowadzono w dniach od 01.12.2015 r.- do 14.12.2015 r.

Przedłożony Radzie Miejskiej projekt Programu wyczerpuje wymogi wynikające z wyżej wymienionej ustawy i przyjęcie uchwały jest zasadne.

Opracowała:

Barbara Marczenia